

PROGRAM WYCHOWAWCZY
ZESPOŁU SZKÓŁ
W WOLI RANIŻOWSKIEJ
NA ROK SZKOLNY 2016/2017

„Drodzy nauczyciele i wychowawcy, młodzi Was potrzebują.

Oni poszukują wzorów, które byłyby dla nich punktem odniesienia... domagają się od Was przykładu życia...”

Jan Paweł II

1. Podstawowe założenia programu wychowawczego szkoły
2. Cele wychowawcze szkoły
3. Priorytety na rok szkolny 2016/2017
4. Metody i formy realizacji
5. Struktura oddziaływań wychowawczych
6. Normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej
7. Ewaluacja

I. ZAŁOŻENIA PODSTAWOWE

Misja szkoły

1. Szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką przygotowującą absolwentów do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym świecie nastawionych na osiągnięcie sukcesów.
2. Szkoła umożliwia wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom, współpracuje z rodziną oraz uwzględnia w swoich działaniach potrzeby środowiska lokalnego.
3. Program szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby, umożliwia mu wszechstronny rozwój osobowości.
4. Nad jego rozwojem czuwa wykwalifikowana, kompetentna i odpowiedzialna kadra pedagogiczna, stosująca nowoczesne metody nauczania i wychowania.
5. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami – wychowują swoją osobowością i zachowaniem.
6. Szkoła uczy odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.
7. Społeczność szkolną jako formę wspólnoty wychowawczej stanowią uczniowie, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły współpracujący w atmosferze wzajemnego zrozumienia i szacunku w podejmowaniu wyznaczonych zadań.

II CELE WYCHOWAWCZE SZKOŁY

1. Wszechstronna pomoc wychowankowi w osiągnięciu dojrzałej osobowości. Wszelkie działania wychowawcze winny służyć kształtowaniu i wypracowaniu przez wychowanka coraz pełniejszej wewnętrznej harmonii jego sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej i duchowej.
2. Kształtowanie u ucznia szacunku do wartości ogólnospołecznych, etycznych, religijnych i patriotycznych.
3. Kształtowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej, polskiej i europejskiej oraz kształtowanie postaw patriotycznych.

4. Kształtowanie prawidłowych relacji między uczniami, opierając je na tolerancji i poszanowaniu godności osoby.
5. Rozbudzanie ciekawości poznawczej oraz motywowanie do dalszej edukacji i realizacji własnych celów poprzez rzetelną pracę i uczciwość.
6. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu.
7. Stwarzanie możliwości eksponowania swojej wiedzy, zdolności, umiejętności i zainteresowań.
8. Kształtowanie właściwych postaw wobec współczesnych zagrożeń świata.
9. Uświadamianie uczniom niebezpieczeństw, jakie niesie ze sobą Internet.
10. Motywowanie uczniów do przyjmowania odpowiedzialności za swoje zachowanie nie tylko w szkole, ale i poza nią.
11. Kształtowanie postaw ekologicznych i prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia.

III PRIORYTETY NA ROK SZKOLNY 2016/2017

W oparciu o analizę zagrożeń, wnioski w Zespole Szkół w Woli Ranizowskiej oraz priorytety MEN zostały sformułowane zadania priorytetowe na obecny rok szkolny.

I. Wychowanie do wartości: prawda, sprawiedliwość, dobro i piękno (na podstawie Konstytucji RP 1997 r.)

1. Wspieranie uczniów w poszukiwaniu wartości

- przybliżanie świata wartości w sposób adekwatny do aktualnego poziomu rozwoju ucznia
- lekcje wychowawcze promujące wartości i autorytety
- uświadamianie, że nośnikami wartości są takie elementy jak: język, system znaków, sposoby zachowania się, obyczaje, literatura
- angażowanie uczniów i rodziców do organizacji uroczystości szkolnych i środowiskowych
- wyjazdy edukacyjne, szczególnie do instytucji kulturalnych (filharmonia, teatr, muzeum) i miejsc pamięci narodowej

- dbałość o miejsca ważne dla tradycji społeczności lokalnej, w tym groby osób zasłużonych i związanych ze szkołą
- eksponowanie istoty człowieczeństwa
- poznawanie historii i tradycji swojej miejscowości, np. organizacja konkursu o dziejach wsi, spotkania z seniorami

2. Ukazywanie konieczności doskonalenia samego siebie

- organizacja dodatkowych zajęć pozalekcyjnych: zajęcia wyrównawcze, kółka przedmiotowe i artystyczne (wszyscy nauczyciele)
- w dalszym ciągu prowadzić regularne działania na rzecz dzieci uzdolnionych i wspierać uczniów z deficytami (zajęcia dodatkowe wyrównawcze i rozwijające, przygotowujące do konkursów, współpraca z PPP)
- wspieranie zajęć organizowanych przez instytucje zewnętrzne (dyrektor)
- angażowanie uczniów do konkursów, , organizowanie konkursów klasowych, szkolnych (nauczyciele)
- promowanie działalności zespołu tanecznego Wolanie

3. Ukazywanie sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w różnych sytuacjach społecznych, w grupie rówieśniczej, w szkole, w rodzinie, w społeczności lokalnej

- wcielanie w życie zasady prawdy i przykładu własnego, czyli dochowania zgodności słów nauczyciela z jego własną postawą życiową (przykład własny nauczyciela)
- konsekwentne stosowanie przez wszystkich nauczycieli systemu nagród i kar wobec uczniów
- stałe monitorowanie wpisów do klasowego zeszytu uwag – po 5 uwagach negatywnych konieczność stosowania środków zaradczych, możliwość odebrania uczniowi przywilejów, np. udziału w zawodach, dyskotekach, wycieczkach, wyjazdach itp. (wychowawcy)
- umożliwienie uczniom kształtowania odpowiedniego zachowania w różnych sytuacjach społecznych poprzez uczestnictwo w wyjazdach, uroczystościach , konkursach
- gazetki i ekspozycje tematyczne o zasadach kulturalnego zachowania
- szybka wymiana informacji o zachowaniu ucznia między nauczycielami, wychowawcą i rodzicami
- spotkania uczniów z przedstawicielami policji
- prelekcje przedstawicieli różnych instytucji dla uczniów na temat profilaktyki uzależnień (dyrektor)

4. Uczenie szacunku dla siebie i innych

- kształtowanie na wszystkich lekcjach umiejętności tolerancji i zachowań empatycznych (wszyscy nauczyciele)
- lekcje wychowawcze i pogadanki kształtujące wrażliwość na potrzeby innego człowieka
- realizacja szkolnego programu profilaktyki i udział w dostępnych programach profilaktycznych

5. Promowanie działań wolontariatu

- lekcje wychowawcze przybliżające tematykę wolontariatu
- zachęcanie uczniów do udziału w akcjach na rzecz potrzebujących, np. zbiórka zabawek albo materiałów szkolnych dla wychowanków domu dziecka
- rozwijanie działalności Szkolnego Kółka Misyjnego, np. organizacja jasełek misyjnych dla środowiska lokalnego, prezentacja przedstawień w innych miejscowościach połączone ze zbiórką środków pieniężnych na cele misyjne, oprawa słowno-artystyczna nabożeństw religijnych

II. Rozwój czytelnictwa:

- organizacja klasowych i szkolnych konkursów pięknego czytania
- organizacja konkursu czytania ze zrozumieniem
- wzbogacanie księgozbioru bibliotecznego o nowe pozycje
- regularne głośne czytanie książek na zajęciach świetlicowych
- lekcje biblioteczne prezentujące zasoby biblioteki

IV METODY I FORMY REALIZACJI

1. Tematyczne godziny wychowawcze związane z problematyką Programu Wychowawczego Szkoły. Równoległe tematyka powinna być włączona do realizacji wszystkich przedmiotów nauczania.
2. Prelekcje związane tematycznie z Programem Wychowawczym Szkoły wygłaszane przez specjalistów do rodziców, nauczycieli i uczniów.
3. Przeprowadzanie spotkań z rodzicami.
  - zebrania ogólne
  - zebrania klasowe

- spotkania indywidualne
  - spotkania trójstronne
4. Indywidualne rozmowy młodzieży z nauczycielami, pedagogiem szkolnym i pracownikami szkoły.
  6. Stworzenie możliwości działania Samorządu Szkolnego oraz innych organizacji młodzieżowych mających prawo działania na terenie szkoły.
  7. Przyjęcie możliwości dni częściowo lub w całości wolnych od zajęć szkolnych, zasad ich wykorzystania i organizowania, np.:
    - Dzień przeznaczony na przyrzeczenie klas pierwszych oraz różnorodne imprezy przygotowane i prowadzone przez młodzież
    - Opłatek – po skróconych zajęciach
    - Pierwszy dzień wiosny
    - Prezentacja projektów edukacyjnych
    - Inne
  8. Organizacja wycieczek klasowych i szkolnych. Szczegółowe zasady zawiera Regulamin wycieczek organizowanych w Zespole Szkół w Woli Ranizowskiej
    - Wszystkie wycieczki są przygotowane merytorycznie i organizacyjnie
    - Wycieczka może odbyć się na wniosek wychowawcy klasy po zatwierdzeniu przez dyrekcję szkoły
    - Klasy V, VI i gimnazjum mają prawo do wycieczki dłuższej (co najmniej 2-dniowej) w ciągu roku
    - Wycieczki przedmiotowe organizowane są w godzinach lekcyjnych, ich ilość w ciągu roku dla klasy nie może być większa niż 4
  9. Pomoc w umiejętnym spędzaniu wolnego czasu ucznia:
    - Organizacja ferii zimowych (po uzgodnieniu z organem prowadzącym, we współpracy z instytucjami wspomagającymi , np. GOKSiR-em w Ranizowie)
    - Zajęcia sportowe
    - Zajęcia artystyczne, kulturalne, rozrywka (dyskoteki, konkursy)

- Organizacja wakacji

10. Podtrzymywanie i rozwinięcie dobrych tradycji szkoły:

- Rocznice narodowe (11 XI, 3V)

- Pasowanie na ucznia

- Opieka nad grobami byłych nauczycieli

- Szkolny opłatek

- Organizacja Dnia Babci i Dziadka

- Konkurs talentów z okazji Pierwszego Dnia Wiosny

- Organizacja Dnia Matki

11. Jedną z form działań wychowawczych jest organizacja konkursów klasowych, np. z okazji klasowych opłatków.

IV STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Nauczyciele

1. Warunkiem stawiania uczniowi wymagań punktualności i obecności na lekcjach jest rzetelne odnotowywanie obecności w dzienniku. Podstawowym obowiązkiem jest punktualne rozpoczynanie i kończenie oraz solidne przygotowywanie się do zajęć.
2. Każdy nauczyciel kieruje się dobrem ucznia, a nie swoją wygodą i jest do dyspozycji ucznia, aby prowadzić z nim rozmowy indywidualne.
3. Nauczyciele wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania.
4. Wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swojego przedmiotu elementy programu wychowawczego szkoły.
5. Wszystkich nauczycieli obowiązuje stałe doskonalenie merytoryczne, pedagogiczne i psychologiczne.

6. Obowiązkiem każdego nauczyciela jest reagowanie na dostrzeżone dobro i zło, czyli odnotowywanie swoich spostrzeżeń o zachowaniu ucznia na bieżąco w klasowym zeszycie uwag, zeszycie do kontaktów, ustnie u wychowawcy klasy.
7. Nauczyciel nie powinien stosować „terroru” jako metody wychowawczej (nie oznacza to rezygnacji ze stawiania wymagań) i stawiać ocen z przedmiotu bezpośrednio za zachowanie uczniów.
8. Zadaniem każdego nauczyciela jest dopilnowanie prawidłowego stylu spędzania przerw przez młodzież (kulturalna postawa, wychodzenie z sal). Wszystkich pracowników szkoły wspierają w tych działaniach nauczyciele – dyżurni.
9. Nauczycielom i innym pracownikom szkoły przysługuje podmiotowe traktowanie przez dyrekcję szkoły, rodziców, kolegów i uczniów.
10. Nauczyciel zachowuje neutralność polityczną w pracy dydaktycznej i wychowawczej.

Wychowawcy

1. Współpracują z rodzicami, których szkoła i wychowawcy winni wspierać w działaniach wychowawczych.
2. Opracowują w oparciu o „Program wychowawczy” klasowy plan wychowawczy (w kl. IV – VI i gimnazjum) w porozumieniu z rodzicami i uczniami, natomiast wychowawcy kl. I – III włączają program wychowawczy szkoły do zajęć edukacji wczesnoszkolnej.
3. Podejmują systematyczne wysiłki zmierzające do wytworzenia prawidłowej atmosfery wspólnoty klasowej.
4. Uczestniczą we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy.
5. Kierują wszystkimi wycieczkami wyjazdowymi klasy.
6. W miarę potrzeb odwiedzają wychowanków w miejscu zamieszkania.
7. Czuwają nad postępami w nauce i frekwencją ucznia, są w stałym kontakcie z rodzicami, znają sytuacje pozaszkolne ucznia.
8. Organizują klasowe spotkania rodziców.
9. Prowadzą prawidłowo i systematycznie dokumentację klasową, na bieżąco dokonują wpisów w zeszycie uwag i w zeszycie do kontaktów z rodzicami.

Pedagog szkolny

1. Diagnozuje środowisko rodzinne ucznia, rozpoznaje potencjalne możliwości, bądź ograniczenia dziecka.
2. Udziela pomocy wychowawcom i nauczycielom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.
3. Rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych.
4. Organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
5. Podejmuje działania wychowawcze i profilaktyczne wynikające z Programu wychowawczego szkoły i Programu profilaktyki.
6. Kształtuje pozytywne postawy społeczne wśród dzieci i młodzieży.
7. Czuwa nad realizacją obowiązku szkolnego uczniów.

Rodzice

1. Każdy z rodziców powinien uczestniczyć w życiu szkoły i klasy w wybranej i zadeklarowanej dziedzinie np.: wychowawczej, kulturalnej, porządkowej, gospodarczej. Świadomie współpracować ze szkołą zgodnie z jej założeniami wychowawczymi.
2. Rodzice powinni uczestniczyć w zebraniach ogólnych, klasowych, prelekcjach, dniach otwartych i innych spotkaniach związanych z działalnością szkoły.
3. Zobowiązuje się rodziców do zawiadamiania wychowawcy o nieobecności ucznia w danym dniu oraz stałego kontaktu z wychowawcą w innych sytuacjach wychowawczych.
4. Rodzice powinni dbać o odpowiedni strój i wygląd dziecka.
5. Propozycje współpracy rodziców ze szkołą to udział w:
  - Wycieczkach, imprezach kulturalnych
  - Działaniach gospodarczych na rzecz szkoły np.: remonty bieżące, wystrój klasy, itp.

- Przygotowaniu imprez klasowych i szkolnych

6. Rodzice powinni wspierać nauczyciela w jego pracy edukacyjnej, której głównym celem jest wszechstronny i harmonijny rozwój ucznia.

V FORMY ZACHOWANIA OBOWIĄZUJĄCE CZŁONKÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

ZASADY OGÓLNE

1. Podstawą wychowawczą systemu jest podnoszenie konsekwencji popełnionego czynu.
W miarę możliwości uczniowie dokonują naprawy uczynionego zła.
2. Stosowane środki wychowawcze w miarę możliwości powinny przynosić pożytek szkole.
3. Każdorazowo sprawcy zła należy wyjaśnić istotę dokonanego czynu i sens zastosowanego środka wychowawczego.
4. Ocenie podlega zachowanie ucznia zarówno w szkole jak i poza szkołą.
5. Może nastąpić złagodzenie kary w przypadku szczególnych zasług ucznia.
6. W przypadkach nietypowych niemieszczących się w schemacie należy próbować indywidualnie określić karę lub powołać komisję nauczycielsko – uczniowską do rozpatrzenia sprawy.

SYTUACJE POZYTYWNE

1. Wyraźne wyniki pracy nad sobą np. poprawa ocen, zaprzestanie spóźnień, opanowanie agresji i innych emocji.
2. Inicjatywa w różnorodnej działalności w czasie wolnym od zajęć, organizacja uroczystości i imprez szkolnych.
3. Systematyczna dbałość o klasę lub pracownię.
4. Systematyczna pomoc w bibliotece lub innych agendach szkoły.
5. Systematyczna dbałość o otoczenie szkoły, zieleni, itp.
6. Pomoc koleżeńska udzielana systematycznie (np. pomoc w nauce).

7. Systematyczna pomoc osobom starszym lub niepełnosprawnym spoza szkoły.
8. Wyjątkowy (wybitny) udział ucznia w życiu rodzinnym (np. opieka nad młodszym rodzeństwem, osoba starszą).
9. Szczególnie wyróżniająca kultura osobista i takt.
10. Dobry wpływ na kolegów.
11. Wyjątkowe zasługi dla ochrony życia, zdrowia, środowiska przyrodniczego.

POCHWAŁY, NAGRODY, PRZYWILEJE

A) Pochwała ustna (nauczyciela, wychowawcy, dyrektora):

- bezpośrednia, indywidualna
- przed klasą
- przed szkołą na apelu szkolnym

B) Podniesienie oceny z zachowania

C) Pochwała pisemna

- dyplom uznania
- list pochwalny do rodziców

D) Nagrody książkowe lub rzeczowe ufundowane przez Radę Rodziców

G) Dodatkowe dni lub godziny na wycieczki, imprezy

H) Certyfikat na dzień (lub dni) bez pytania, sprawdzianów, klasówek

SYTUACJE NIEWŁAŚCIWE

1. Niesolidność, nieterminowość, niewywiązywanie się z zobowiązań wobec klasy, szkoły.
2. Nieuzasadnione opuszczanie zajęć szkolnych:
  - indywidualne
  - zbiorowe
3. Spóźnienia na zajęcia.
4. Nieodpowiedni strój i wygląd.

5. Dewastowanie i marnotrawstwo dóbr materialnych.
6. Nieopanowany gniew, agresywne zachowanie.
7. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.
8. Niszczenie środowiska przyrodniczego.
9. Krzywdzenie innych poprzez bezpośrednie podważanie autorytetu lub opinii.
10. Unikanie odpowiedzialności za czyny przez obarczanie winą innych.
11. Wynoszenie się ponad innych np. nadmierne chwalenie się dobrami materialnymi, strojem.
12. Palenie papierosów.
13. Picie alkoholu.
14. Stosowanie środków odurzających.
15. Rozprowadzanie środków odurzających.
16. Stosowanie różnych form cyberprzemocy, m.in.:
  - rejestrowanie niechcianych zdjęć lub filmów telefonem komórkowym
  - publikowanie ośmieszających zdjęć i filmów w Internecie
  - rozsyłanie ośmieszających materiałów przy użyciu telefonu (SMS, MMS)
  - wyzywane, straszenie, obrażanie w Sieci i przez telefon komórkowy
17. Kłamstwa, kręctwa.
18. Fałszerstwo.
19. Kradzież.
20. Wulgarny sposób bycia:
  - zachowanie
  - gesty
  - słownictwo
  - wygląd
20. Wulgaryzowanie uczuć intymnych swoich i cudzych.
21. Brak szacunku dla rodziców i innych osób starszych.

22. Obojętność wobec czynionego zła, np. brak reakcji na niszczenie, dewastowanie, znęcanie się.
23. Czyny podlegające kodeksowi karnemu.
24. Sytuacje gorszące i deprawujące związane z seksem.
25. Zachowanie narażające na szwank dobre imię szkoły.

ŚRODKI WYCHOWAWCZE

1. Rozmowa nauczyciela z uczniem.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem.
3. Rozmowa wychowawcy z rodzicami.
  - wpis do zeszytu korespondencji z rodzicami
  - telefoniczna
  - z wezwaniem do szkoły
  - w obecności dyrektora
4. Skierowanie ucznia na rozmowę z dyrektorem szkoły.
5. Rozmowy interwencyjne, konsultacje z pedagogiem szkolnym.
6. Obniżenie stopnia z zachowania:
8. Naprawienie popełnionej szkody lub winy. Przeproszenie.
9. Skorzystanie z pomocy specjalisty: prawnika, lekarza, psychologa.
10. Zaproponowanie konkretnej pracy społecznej (na rzecz klasy, szkoły) w godzinach wolnych od zajęć lekcyjnych.
12. Odebranie prawa do wycieczki lub imprezy klasowej (szkolnej), reprezentowania szkoły (np. w konkursie, zawodach sportowych).
13. Wezwanie policji.
14. Przeniesienie do innej szkoły (po wyczerpaniu środków zaradczych).

WZORZEC OSOBOWY UCZNI

Dojrzałą osobowością cechuje się wychowanek, który w swym postępowaniu zdolny jest otwierać się na innych ludzi, zachowując podstawową kontrolę własnych uczuć i dbając o ich rozwój oraz jest zdolny realistycznie oceniać swoje możliwości.

Uczeń Zespołu Szkół w Woli Ranizowskiej powinien cechować się:

- **kulturą osobistą** – wyrażoną poprzez

- **kulturę słowa** – grzeczne i taktowne wypowiedzi w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, brak wulgaryzmów, używanie magicznych słów (proszę, dziękuję, przepraszam, dzień dobry, do widzenia, kultura dyskusji
- **kulturę wyglądu, stroju** – noszenie ubioru stosownego do sytuacji i pory roku, zmiana stroju na zajęcia wychowania fizycznego, ubiór skromny, czysty, niewyzywający, zakryte plecy i ramiona, szorty i spódnice co najmniej do połowy uda, brak makijażu i lakieru na paznokciach, włosy koloru naturalnego, kolczyki skromne
- i tylko u dziewcząt
- **kulturę zachowania** – zasady fair play, opanowanie
- **kulturę spożywania posiłków** – kształtowanie nawyków higienicznych (mycie rąk)
- **kulturę zdrowotną** – regularne i właściwie skomponowane posiłki, nieunikanie wysiłku fizycznego

- pozytywnym nastawieniem wobec innych, życzliwością,

- odpowiedzialnością za drugiego człowieka (kolegę, koleżankę, nauczyciela, itd.),

-wrażliwością na krzywdę innych ludzi: biednych, samotnych, cierpiących z różnych powodów,

- dążeniem do budowania więzi między pokoleniami (uczeń – nauczyciel, dzieci – rodzice),

- tolerancją i szacunkiem wobec ludzi o innych poglądach, wobec różnych narodów, ras, wobec wyznawców różnych religii,

- miłością i szacunkiem do Ojczyzny – poznawanie jej historii, kultury i tradycji oraz troska o utrzymanie i pomnożenie tego dziedzictwa; godne reprezentowanie kraju na zewnątrz,

- gotowością do podjęcia odpowiedzialności za losy kraju, szacunkiem dla pracy i nauki; uczciwością, rzetelnością, aktywnością społeczną, ofiarnością, bezinteresownością,

- świadomością, że wszyscy należymy do wspólnoty ogólnoludzkiej,

- umiejętnością obcowania z przyrodą – szacunek dla przyrody, odkrywanie jej piękna

- i tajemnic; zdrowy odpoczynek,
- zdolnością do samodzielnego myślenia, poszukiwania jasnego i pewnego światopoglądu, szacunkiem dla prawdy, postępowaniem zgodnie z własnym sumieniem,
  - wysokim poziomem wiedzy, inteligencji i umiejętności (na miarę własnych możliwości),
  - odpornością na negatywne wpływy różnych patologicznych zjawisk społecznych oraz środków przekazu; umiejętnością wykorzystania środków przekazu,
  - nieuzależnieniem się od nich, lecz wartościowym ich używaniem (jako środków do przekazywania właściwych wartości, właściwych rozstrzygnięć, ideałów).

VI EWALUACJA

Program wychowawczy poddawany będzie ustawicznej ewaluacji i weryfikowany według potrzeb – ma charakter otwarty.

FORMY EWALUACJI:

- arkusz diagnostyczny wychowawcy klas sporządzony na I i II półrocze (obserwacja i ocena zachowań)
- ankiety dla uczniów
- ankiety dla rodziców
- wywiad
- rozmowy z uczniami
- rozmowy z rodzicami
- analiza dokumentów